

Scris de newsreporter pe 27 iunie 2022, 08:52

Cat de controlate de Parlament sunt SRI si SIE

Legea spune ca activitatea serviciilor secrete - SRI si SIE se afla sub control parlamentar. Mai exact, serviciile sunt obligate prin lege sa dea explicatii despre banii publici cheltuiti si despre legalitatea actiunilor lor, comisiilor parlamentare. In practica situatia nu este chiar asa. Parlamentul a adoptat formal in 2021, fara o dezbatere reala, cinci rapoarte de activitate ale Serviciului Roman de Informatii - toate in aceiasi sedinta, scrie HotNews.

PTc4MCZoPTQ0MCZoYXNoPTc4MzZkOWEwNjIwM2ZhYTU4ZjIwZmFjZmUxODc0YTk2.thumb_.jpg

Opozitia spune ca nu exista niciun fel de control parlamentar asupra activitatii SRI si SIE si ii acuza pe parlamentarii din comisiile speciale ca fac jocul acestora. HotNews.ro a discutat cu membri ai comisiilor speciale de control a SRI si SIE despre activitatea acestora si instrumentele pe care le au la dispozitie de a face verificari.

Ce spune legea despre controlul activitatii Serviciilor si ce face Parlamentul

Potrivit legislatiei in vigoare activitatea Serviciilor - SRI si SIE - este supusa controlului parlamentar. In primul rand Serviciile au obligatia de a prezenta anual Parlamentului un raport de activitate in care sunt prezentate date generale si, in acelasi timp, bugetul si cheltuielile institutiilor. Parlamentarii dezbat in sedinta publica documentul care, la randul lui, este public.

De asemenea, comisiile de control parlamentar au ca atributii, potrivit legii, sa verifice si sa analizeze daca serviciile respecta legile si Constitutia tarii atunci cand isi desfasoara activitatea. Membrii comisiilor pot examina cazurile in care se semnaleaza incalcarile ale prevederilor

constitutionale si ale altor dispozitii legale in activitatea institutiilor.

Cu alte cuvinte, Parlamentul are obligatia legala de a analiza cum au cheltuit serviciile banii publici, iar membrii comisiilor de control au parghiile necesare de cere informatii si rapoarte suplimentare referitoare la activitatea acestora. In aceste situatii informatiile suplimentare pe care parlamentarii le primesc din partea serviciilor fac parte din categoria secretelor de stat si sunt obligati sa protejeze datele si informatiile de care iau cunostinta.

Desi Parlamentul trebuie sa dezbata anual rapoartele de activitate, in 2021 senatorii si deputatii au adoptat pe banda rulanta, fara o dezbateri reala cinci rapoarte de activitate ale Serviciului Roman de Informatii, toate in aceiasi sedinta. Este vorba de rapoartele de activitate din anii 2015, 2016, 2017, 2018 si 2019.

in legislatura 2016-2020, majoritatea parlamentara de atunci condusa de Liviu Dragnea si Calin Popescu Tariceanu a refuzat sa dezbata si sa voteze rapoartele de activitate ale SRI. La vremea respectiva Liviu Dragnea se afla in plin razboi mediatic cu presedintele Klaus Iohannis si cu Serviciul Roman de Informatii.

in 2021, cand PNL a format majoritatea parlamentara cu USR si UDMR, rapoartele de activitate ale SRI au fost aprobate de comisia de control al activitatii SRI si adoptate pe repede inainte in plenul reunit al Camerei Deputatilor.

„Comisia a concluzionat ca, in realizarea activitatii de informatii, Serviciul a respectat Constitutia Romaniei si celelalte acte normative”, declara la vremea respectiva, in plenul reunit al Parlamentului presedintele comisiei, Cristian Chirtes.

Un singur parlamentar a reactionat la vremea respectiva: „Cu adevarat vom fi o democratie functionala atunci cand la aceste rapoarte de activitate vom avea dezbateri serioase si profesioniste in Comisiile de control si in cele de aparare si chiar in plenul Parlamentului, atat cat se poate. Este o absenta cronica de democratie atunci cand nu discutam lucruri”, a declarat in plen, senatorul PSD, Titus Corlatean. (Agerpres, 11 mai 2021)

De la teorie la practica. Cu ce se ocupa de fapt comisiile de control

Revenind la atributiile si sarcinile comisiilor de control ale activitatii serviciilor - SRI si SIE, Hotnews.ro a vorbit cu membri ai acestora despre activitatea pe care o desfasoara.

La comisia de control al activitatii Serviciului Roman de Informatii sarcinile sunt bine delimitate. Potrivit regulamentului intern al comisiei, pe partea de comunicare cu presa, presedintele este cel avizat sa faca declaratii sau sa le aprobe pe cele ale colegilor.

Contactat de HotNews.ro, secretarul comisiei, deputatul UDMR Csoma Botond, s-a scuzat reporterului precizand ca nu poate da o declaratie despre activitatea comisiei pana nu vorbeste cu presedintele.

- „Noi la comisie avem o intelegere intre noi in ceea ce priveste activitatea comisiei - presedintele este cel care comunica public. Nu va pot spune cum verificam activitatea Serviciului pentru ca as putea divulga secrete de stat, intelegeti? Voi avea o discutie cu domnul presedinte si voi reveni la dvs”, a fost explicatia deputatului UDMR.

Dupa conversatia cu deputatul UDMR, reporterul Hotnews.ro a reusit sa-l contacteze si pe

presedintele comisiei de control al SRI , deputatul PNL Ioan Cristian Chirtes (timp de doua zile presedintele comisiei nu a raspuns la telefon).

Chirtes (PNL), comisia de control SRI are doua repere: Eficienta si eficacitate

Astfel, Cristian Chirtes a explicat ca parlamentarii au o activitate intensa: sedinte, dar si deplasari in teritoriu. Potrivit senatorului PNL, comisia analizeaza petitii, verifica legalitatea actiunilor desfasurate de SRI si modul in care sunt cheltuiti banii publici, „avand cele doua repere: eficienta si eficacitate”

- Cristian Chirtes (PNL), presedinte comisie control SRI: „Am facut chiar in sesiunea asta vizite in sase filiale regionale pe programul Regio care are ca tinta reorganizarea Serviciului Roman de Informatii . Ne sunt prezentate inclusiv activitati operationale, verificam stadiul investitiilor in zona, verificam angajatii care exista pe directiile respective, gradul de incadrare. (...) Verificam legalitatea actiunilor desfasurate de SRI si modul in care sunt cheltuiti banii publici, avand cele doua repere: eficienta si eficacitate”.

Weber (PSD), comisia control SIE: Activitatea atat a comisiei cat si a serviciului sunt catalogate ca secret de stat

La comisia de control al activitatii Serviciului de Informatii Externe, deputatul PSD Mihai Weber ne asigura ca parlamentarii isi fac datoria. Weber sustine ca principala sarcina a comisiei este sa vegheze daca Serviciul respecta legile si Constitutia tarii. intrebata de reporter cum face acest lucru, presedintele a raspuns:

- Mihai Weber (PSD), comisia control SIE: „Comisia pe care eu o coordonez isi face datoria si am avut o colaborare extrem de buna cu reprezentantii Serviciului pentru ca la orice solicitare au fost prezenti. Exista comunicare si un dialog foarte clar si consider ca exista un control parlamentar destul de eficient. (...) Activitatea atat a comisiei cat si a Serviciului sunt catalogate ca secret de stat. Aici exista foarte multa discretie in tot ceea ce se intampla ca si desfasurare”, sustine Weber.

Deputatul USR, Nicu Falcoi, comisia de control a Serviciului de Informatii Externe spune ca institutia transmite membrilor comisiei in fiecare saptamana un raport cu ce se intampla in lume, cu situatiile delicate si evaluarea acestora situatii.

- Nicu Falcoi, comisia de control a Serviciului de Informatii Extern: „Am avut si prezentari legate de ce se intampla in Ucraina. in general cand exista o situatie tensionata care necesita atentie deosebita se cer informatii de la SIE si le primim fie printr-un raport scris, fie vine cineva care sa informeze. Putem cere un raport detaliat pe partea de investitii financiare, cum s-au facut cheltuielile si achitiile dar pe zona operationala noi, parlamentarii nu avem acces ci doar CSAT -ul”, a explicat deputatul USR.

Opozitia acuza: Niciun fel de control civil asupra activitatii SRI si SIE

in opinia presedintelui interimar al USR, Catalin Drula, activitatea comisiilor parlamentare de control al Serviciilor este „fara nici valoare, zero barat”. Drula sustine ca parlamentarii care sunt membri in aceste comisii nu au voie sa vorbeasca cu propriul grup parlamentar, cu partidul lor despre ceea ce se intampla in comisie.

- Catalin Drula: „Nu pot fi eficienti in formatul actual pentru ca legile si regulile dupa care

functioneaza impiedica un control civil real al activitatii SRI. Din cate inteleg, membrii comisiei pot propune anumite activitati, dar este la latitudinea presedintelui daca le accepta. De obicei, presedintii de comisie actioneaza de parca ar fi de la SRI. Cu alte cuvinte mai degraba SRI conduce comisia decat invers. Teoretic avem o comisie de control al activitatii SRI dar practic e zero barat”

Fostul presedinte PNL in prezent deputat independent, Ludovic Orban spune ca nu exista niciun fel de control asupra activitatii Serviciilor, iar pentru exercitarea acestuia este nevoie de o modificare legislativa

- Ludovic Orban: „Activitate comisiei de control SRI este una pur formala, nu are niciun fel de control civil asupra functionarii SRI si SIE . Ar trebui sa preluam modelul american sau german care sunt binecunoscute si care au parghii reale de control. Practic, comisia de control la ei este exprimarea controlul civic si au acces real la informatii, pot sa verifice orice sesizare si orice informatie si sa cheme la audieri orice ofiter de informatii”

Orban sustine ca trebuie pe langa schimbarea legislatiei este nevoie si de seriozitatea partidelor atunci cand propun reprezentantii in aceste comisii. „Partidele trebuie sa fie serioase atunci cand desemneaza reprezentantii si sa nu propuna oameni care fie au schelete in dulap fie refuza sa-si exercite atributiile de control” , mai spune Orban.

si presedintele AUR, deputatul George Simion considera comisiile parlamentare de control „drept inutile”.

- George Simion: „Parerea mea este ca aceasta comisie este inutila pentru ca de fapt serviciile executa un control asupra parlamentarilor si nu Parlamentul executa control asupra serviciului. Am incercat prin reprezentantul nostru in comisie sa adresam mai multe intrebari si ni s-a raspuns foarte evaziv, printr-un limbaj de lemn. O sa vedem daca se impune schimbarea membrului nostru din comisie sau atitudini mai ferme, dar potrivit colegului nostru din comisie majoritatea membrilor comisiei sunt ei sub controlul SRI”

Exista sau un nu control parlamentar real asupra activitatii Serviciilor? Ce parghii are Parlamentul

Presedintele comisiei de control SRI, Cristian Chirtes considera ca Parlamentul Romaniei se numara printre parlamentele care are „cel mai aplicat control asupra Serviciilor secrete din Europa”. ”Avem un studiu comparativ care ne arata ca cele mai multe parlamente din UE au un control asupra serviciilor care se aplica doar la legislatie”, argumenteaza Chirtes.

Secretarul comisiei de control al activitatii SRI, Csoma Botond a revenit cu explicatii referitoare la activitatea comisiei (asa cum a promis initial reporterului HotNews.ro) si precizeaza ca parlamentarii, membri ai comisiei pot cere orice informatie de Serviciu pentru ca „practic asta presupune controlul care este prevazut prin lege si care se desfasoara printr-un dialog permanent cu Serviciul”.

”Eu personal cred ca exista mijloacele legale de control al activitatii Serviciului, depinde foarte mult si de componenta comisiei. Acum parerea mea personala este o provocare sa verifichi un serviciu secret, nu este o chestiune foarte usoara. (...) Eu nu sunt un secretoman, dar mare parte din activitatea comisiei si ce se discuta acolo este secret de stat. Eu pot sa intru la puscarie daca

divulg informatii, intelegeti?”, a explicat deputatul UDMR.

in schimb, deputatul USR, Nicu Falcoi sustine ca Parlamentul are foarte putine instrumente de control pe asupra Serviciului. ”Cred ca este nevoie de o lege care sa reglementeze controlul parlamentar asupra Serviciilor si pana unde au acces daca vrem un control mai serios cu acces la date mult mai sensibile. in prezent noi putem cere un raport detaliat pe partea de investitii financiare, cum s-au facut cheltuielile si achizitiile dar pe zona operationala noi, parlamentarii nu avem acces ci doar CSAT -ul”, explica Falcoi.

Se impune intarirea controlului civil asupra serviciilor secrete in noile legi ale sigurantei?

- Cristian Chirtes (PNL), presedinte comisie de control SRI: „in Germania este un control mult mai aplicat si mai sever asupra serviciilor secrete, dar problema este ca sunt acestea sunt servicii civile care inseamna demilitarizare. La noi serviciile secrete sunt militarizate or in contextul actual cand avem un razboi la granita si suntem astazi pe flancul estic al NATO, din punctul meu de vedere, nu stiu daca este in regula sa demilitarizam serviciile de informatii” .
- Mihai Weber(PSD), presedinte comisie de control SIE: „Cred ca acum, in contextul actual si referitor la subiectul legilor sigurantei nationale, care a zgindarit ca sa zic asa, noi trebuie sa ne adaptam la dinamica pe care societatea noastra a parcurs-o, trebuie anumite adaptari, trebuie o anumita modernizare ale legilor sigurantei nationale.(...) Ca sa concluzionam cred ca in prezent exista un control parlamentar destul de eficient”.
- Csomo Botond(UDMR), secretar comisie control SRI: „Eu consider ca atributiile si competentele legale pe care le avem sunt suficiente. Nu pot sa spun daca este un control eficient dar eu cred ca exista control care garanteaza ca Serviciul isi desfasoara activitatea in cadru constitutional”.
- Nicu Falcoi (USR), membru comisie control SIE: „Atunci cand se vor discuta legile sigurantei nationale eu cred ca ar trebui sa se discute si despre controlul parlamentar mai serios pe care l-am putea face. Cred ca este nevoie de o lege care sa reglementeze controlul parlamentar asupra Serviciilor si pana unde au acces si cred ca este necesar un control mai serios cu acces la date mult mai sensibile”.

[HotNews](#)

ADRESA: <http://crct.ro/nzNO>